

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮಾರ್ ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |

ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕೀಯರಾಮಾಯಣಂ

|| ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ||

ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕೇ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the Baraha font.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

॥ ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ॥

ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಸೀತಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ವಚಸೋಽನಂಗೀಕರಣಂ ರಾಕ್ಷಸೀಕರ್ತೃಕಂ ತಸ್ಯಾ ಭರ್ತೃನಂ ಚ

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಸಮಸ್ತಾಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ವಿಕ್ಯತಾನನಾಃ |

ಪರುಷಂ ಪರುಷಾನರ್ಹಾಮೂಚುಸ್ತದ್ವಾಕ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ || ೫.೨೪.೧ ||

ಕಿಂ ತ್ವಮಂತಃಪುರೇ ಸೀತೇ ಸರ್ವಭೂತಮನೋರಮೇ |

ಮಹಾರ್ಹಶಯನೋಪೇತೇ ನ ವಾಸಮನುಮನ್ಯಸೇ || ೫.೨೪.೨ ||

ಮಾನುಷೀ ಮಾನುಷಸ್ಯೈವ ಭಾರ್ಯಾತ್ವಂ ಬಹು ಮನ್ಯಸೇ |

ಪ್ರತ್ಯಾಹರ ಮನೋ ರಾಮಾನ್ವೈವಂ ಜಾತು ಭವಿಷ್ಯಸಿ || ೫.೨೪.೩ ||

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಸುಭೋಕ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಂ |

ಭರ್ತಾರಮುಪಸಂಗಮ್ಯ ವಿಹರಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಂ || ೫.೨೪.೪ ||

ಮಾನುಷೀ ಮಾನುಷಂ ತಂ ತು ರಾಮಮಿಚ್ಛಸಿ ಶೋಭನೇ |

ರಾಜ್ಯಾದ್ ಭ್ರಷ್ಟಮಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ವಿಕ್ಲವಂತಮನಿಂದಿತೇ || ೫.೨೪.೫ ||

ರಾಕ್ಷಸೀನಾಂ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸೀತಾ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಾ |

ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ರುಪೂರ್ಣಾಭ್ಯಾಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || ೫.೨೪.೬ ||

ಯದಿದಂ ಲೋಕವಿದ್ವಿಷ್ಟಮುದಾಹರತ ಸಂಗತಾಃ |

ನೈತನ್ಮನಸಿ ವಾಕ್ಯಂ ಮೇ ಕಿಲ್ಬಿಷಂ ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತಿ || ೫.೨೪.೭ ||

ನ ಮಾನುಷೀ ರಾಕ್ಷಸಸ್ಯ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿತುಮರ್ಹತಿ |

ಕಾಮಂ ಖಾದತ ಮಾಂ ಸರ್ವಾ ನ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ವೋ ವಚಃ || ೫.೨೪.೮ ||

ದೀನೋ ವಾ ರಾಜ್ಯಹೀನೋ ವಾ ಯೋ ಮೇ ಭರ್ತಾ ಸ ಮೇ ಗುರುಃ |
ತಂ ನಿತ್ಯಮನುರಕ್ತಾಸ್ಮಿ ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಂ ಸುವರ್ಚಲಾ || ೫.೨೪.೯ ||

ಯಥಾ ಶಚೀ ಮಹಾಭಾಗಾ ಶಕ್ರಂ ಸಮುಪತಿಷ್ಠತಿ |
ಅರುಂಧತೀ ವಸಿಷ್ಠಂ ಚ ರೋಹಿಣೀ ಶಶಿನಂ ಯಥಾ || ೫.೨೪.೧೦ ||

ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ ಯಥಾಗಸ್ತ್ಯಂ ಸುಕನ್ಯಾ ಚ್ಯವನಂ ಯಥಾ |
ಸಾವಿತ್ರೀ ಸತ್ಯವಂತಂ ಚ ಕಪಿಲಂ ಶ್ರೀಮತೀ ಯಥಾ || ೫.೨೪.೧೧ ||

ಸೌದಾಸಂ ಮದಯಂತೀವ ಕೇಶಿನೀ ಸಗರಂ ಯಥಾ |
ನೈಷಧಂ ದಮಯಂತೀವ ಭೈಮೀ ಪತಿಮನುವ್ರತಾ || ೫.೨೪.೧೨ ||

ತಥಾಹಮಿಕ್ಷ್ವಾ ಕುವರಂ ರಾಮಂ ಪತಿಮನುವ್ರತಾ |
ಸೀತಾಯಾ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಕ್ಷಸ್ಯಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಾಃ |
ಭರ್ತ್ಸಯಂತಿ ಸ್ಮ ಪರುಷೈರ್ವಾಕ್ಯೈ ರಾವಣಚೋದಿತಾಃ || ೫.೨೪.೧೩ ||

ಅವಲೀನಃ ಸ ನಿರ್ವಾಕ್ಯೋ ಹನುಮಾಃ ಶಿಂಶಪಾದ್ರಮೇ |
ಸೀತಾಂ ಸಂತರ್ಜಯಂತೀಸ್ತಾ ರಾಕ್ಷಸೀರಶೃಣೋತ್ ಕಪಿಃ || ೫.೨೪.೧೪ ||

ತಾಮುಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಂರಬ್ಧಾ ವೇಪಮಾನಾಂ ಸಮಂತತಃ |
ಭೃಶಂ ಸಂಲಿಲಿಹುದೀರ್ಪ್ತಾಃ ಪ್ರಲಂಬಾಃ ದಶನಚ್ಛದಾಃ || ೫.೨೪.೧೫ ||

ಊಚುಶ್ಚ ಪರಮಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಶು ಪರಶ್ವಧಾಃ |
ನೇಯಮರ್ಹತಿ ಭರ್ತಾರಂ ರಾವಣಂ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪಂ || ೫.೨೪.೧೬ ||

ಸಾ ಭರ್ತ್ಸ್ಯಮಾನಾ ಭೀಮಾಭೀ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವರಾಂಗನಾ |
ಸಾ ಬಾಷ್ಟಮಪಮಾರ್ಜಂತೀ ಶಿಂಶಪಾಂ ತಾಮುಪಾಗಮತ್ || ೫.೨೪.೧೭ ||

ತತ್ಸ್ಮಾಂ ಶಿಂಶಪಾಂ ಸೀತಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿಃ ಸಮಾವೃತಾ |
ಅಭಿಗಮ್ಯ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ತಸ್ಥೌ ಶೋಕಪರಿಪ್ಲುತಾ || ೫.೨೪.೧೮ ||

ನ ಚ ನಃ ಕುರುಷೇ ವಾಕ್ಯಂ ಹಿತಂ ಕಾಲಪುರಸ್ಕೃತಂ |
ಆನೀತಾಸಿ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಪಾರಮನ್ಯೈರ್ದುರಾಸದಂ || ೫.೨೪.೨೦ ||

ರಾವಣಾಂತಃಪುರೇ ಘೋರೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ಚಾಸಿ ಮೈಥಿಲಿ |
ರಾವಣಸ್ಯ ಗೃಹೇ ರುದ್ಧಾ ಅಸ್ಮಾಭಿಸ್ತ್ವಭಿರಕ್ಷಿತಾ || ೫.೨೪.೨೧ ||

ನ ತ್ವಾಂ ಶಕ್ತಃ ಪರಿತ್ರಾತುಮಪಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪುರಂದರಃ |
ಕುರುಷ್ವ ಹಿತವಾದಿನ್ಯಾ ವಚನಂ ಮಮ ಮೈಥಿಲಿ || ೫.೨೪.೨೨ ||

ಅಲಮಶ್ರುನಿಪಾತೇನ ತ್ಯಜ ಶೋಕಮನರ್ಥಕಂ |
ಭಜ ಪ್ರೀತಿಂ ಪ್ರಹರ್ಷಣಂ ಚ ತ್ಯಜಂತೀ ನಿತ್ಯದೈನ್ಯತಾಂ || ೫.೨೪.೨೩ ||

ಸೀತೇ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಪರಿಕ್ರೀಡ ಯಥಾಸುಖಂ |
ಜಾನೀಮಹೇ ಯಥಾ ಭೀರು ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯೌವನಮಧ್ರುವಂ || ೫.೨೪.೨೪ ||

ಯಾವನ್ನ ತೇ ವ್ಯತಿಕ್ರಮೇತ್ ತಾವತ್ ಸುಖಮವಾಪ್ನುಹಿ |
ಉದ್ಯಾನಾನಿ ಚ ರಮ್ಯಾಣಿ ಪರ್ವತೋಪವನಾನಿ ಚ || ೫.೨೪.೨೫ ||

ಸಹ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಚರ ತ್ವಂ ಮದಿರೇಕ್ಷಣೇ |
ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರಾಣಿ ತೇ ದೇವಿ ವಶೇ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಸುಂದರಿ || ೫.೨೪.೨೬ ||

ರಾವಣಂ ಭಜ ಭರ್ತಾರಂ ಭರ್ತಾರಂ ಸರ್ವರಕ್ಷಸಾಂ |
ಉತ್ಪಾಟ್ಯ ವಾ ತೇ ಹೃದಯಂ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮೈಥಿಲಿ || ೫.೨೪.೨೭ ||

ಯದಿ ಮೇ ವ್ಯಾಹೃತಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ ಯಥಾವತ್ ಕರಿಷ್ಯಸಿ |
ತತಶ್ಚಂಡೋದರೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕ್ರೂರದರ್ಶನಾ || ೫.೨೪.೨೮ ||

ಭ್ರಾಮಯಂತೀ ಮಹಚ್ಛೂಲಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ |
ಇಮಾಂ ಹರಿಣಶಾವಾಕ್ಷೀಂ ತ್ರಾಸೋತ್ಕಂಪಪಯೋಧರಾಂ || ೫.೨೪.೨೯ ||

ರಾವಣೇನ ಹೃತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೌರ್ಹೃದೋ ಮೇ ಮಹಾನಯಂ |
ಯಕೃತ್ ಪ್ಲೀಹಂ ಮಹತ್ ಕ್ರೋಡಂ ಹೃದಯಂ ಚ ಸಬಂಧನಂ || ೫.೨೪.೩೦ ||

ಗಾತ್ರಾಣ್ಯಪಿ ತಥಾ ಶೀರ್ಷಂ ಖಾದೇಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ |

ತತಸ್ತು ಪ್ರಘಸಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೫.೨೪.೪೧ ||

ಕಂಠಮಸ್ಯಾ ನೃಶಂಸಾಯಾಃ ಪೀಡಯಾಮಃ ಕಿಮಾಸ್ಯತೇ |

ನಿವೇದ್ಯತಾಂ ತತೋ ರಾಜ್ಞೇ ಮಾನುಷೀ ಸಾ ಮೃತೇತಿ ಹ || ೫.೨೪.೪೨ ||

ನಾತ್ರ ಕಶ್ಚನ ಸಂದೇಹಃ ಖಾದತೇತಿ ಸ ವಕ್ಷ್ಯತಿ |

ತತಸ್ತ್ವಜಾಮುಖೀ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೫.೨೪.೪೩ ||

ವಿಶಸ್ಯೇಮಾಂ ತತಃ ಸರ್ವಾಃ ಸಮಾಃ ಕುರುತ ಪಿಂಡಕಾಃ |

ವಿಭಜಾಮ ತತಃ ಸರ್ವಾ ವಿವಾದೋ ಮೇ ನ ರೋಚತೇ || ೫.೨೪.೪೪ ||

ಪೇಯಮಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ಚ ವಿವಿಧಂ ಬಹು |

ತತಃ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸೀ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || ೫.೨೪.೪೫ ||

ಅಜಾಮುಖ್ಯಾ ಯದುಕ್ತಂ ವೈ ತದೇವ ಮಮ ರೋಚತೇ |

ಸುರಾ ಚಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸರ್ವಶೋಕವಿನಾಶಿನೀ || ೫.೨೪.೪೬ ||

ಮಾನುಷಂ ಮಾಂಸಮಾಸ್ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯಾಪೋಽಥ ನಿಕುಂಭಿಲಾಂ |

ಏವಂ ನಿರ್ಭರ್ತನ್ಯಮಾನಾ ಸಾ ಸೀತಾ ಸುರಸುತೋಪಮಾ |

ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿರೂಪಾಭಿರ್ಧೈರ್ಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ರೋದಿತಿ || ೫.೨೪.೪೭ ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||